

Flora en fauna quickscan Markeweg en Emmerstraat Noord-Sleen

Rapportnr.
Auteur
Opdrachtgever
Datum uitgave

2014-N33
Sander D. Elzerman
Fam. Jansen
22 december 2014

Flora en fauna quickscan Markeweg en Emmerstraat Noord-Sleen

Aanleiding

In het kader van de regeling 'Ruimte voor Ruimte' dient het bestemmingsplan op twee kadastrale percelen in de gemeente Coevorden gewijzigd te worden. Als onderdeel van de procedure moet beoordeeld worden of de Flora- en faunawet in het geding is. Om dit te bepalen heeft een flora en fauna quickscan plaatsgevonden. De quickscan is een verkennend onderzoek naar beschermde natuurwaarden in het plangebied. Hieruit moet blijken of vervolgonderzoek nodig is. Dit kan mogelijk leiden tot de aanvraag van een ontheffing op de Flora- en faunawet.

Figuur 1. De ligging van beide projectlocaties ten opzichte van de woonkern Noord-Sleen. Het rode kader geeft de te slopen bebouwing aan de Markeweg aan. Het te bebouwen perceel is geel omkaderd.

Het plan is om een agrarisch perceel aan de Emmerstraat nabij Noord-Sleen te bebouwen (Figuur 1). Op het erf komt een veehouderij van meerdere gebouwen bestaande uit een woning, stallen, kuilvoerplaten en bergruimte (Figuur 2). Hierbij is rekening gehouden met een mogelijkheid tot toekomstige uitbreiding van de bebouwing binnen het perceel. Verder wordt langs de weg een klein bosperceel aangeplant. Hier staan al enkele bomen die behouden blijven.

Ter compensatie van het te bebouwen gebied wordt een gebouw op een andere locatie ruimte gemaakt voor nieuwbouw. Aan de Markeweg 2 te Noord-Sleen worden de stallen en een opslag verwijderd (Figuur 1). Het vrijkomende terrein is geschikt als twee bouw kavels. De woonboerderij blijft staan.

Figuur 2. Schets van de toekomstige inrichting van het erf aan de Emmerstraat nabij Noord-Sleen (Bron: RooBeek Advies, 2014).

Methodiek

Bij de flora en fauna quickscan is gekeken naar het plangebied dat een andere bestemming krijgt. Ook de directe omgeving is bij de beoordeling betrokken, omdat de werkzaamheden hier mogelijk invloed op hebben. De flora en fauna quickscan bestaat uit een bureauonderzoek en een veldbezoek aan de projectlocaties. De verspreidingsatlassen/–kaarten van enkele soortgroepen en openbare bronnen met natuurgegevens geraadpleegd. Dit geeft een indruk van de beschermde soorten die op basis van verspreiding in het gebied voor kunnen komen. Vervolgens is op 11 december 2014 de projectlocaties bezocht om te beoordelen of lokale situatie geschikt is voor de beschermde soorten. De (potentiële) functionaliteit van beide locaties is tijdens het veldbezoek voor alle beschermde soortgroepen beoordeeld.

De quickscan richtte zich op de aanwezigheid of geschiktheid van het gebied voor beschermde flora en fauna. Het ging hierbij om de soorten waarvoor op basis van art. 75 van de Flora- en faunawet een ontheffing nodig is en soorten waarvan de vaste rust- of verblijfplaats jaarrond beschermd is (Ministerie van LNV, 2009). Het betreffen zgn. Tabel 2 en 3-soorten die vallen onder de zwaarste beschermingsregimes (Ministerie van LNV, 2005). Wanneer werkzaamheden deze soorten (mogelijk) treffen dan is een ontheffing verplicht. Voor soorten opgenomen in Tabel 1 geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling wanneer men de Zorgplicht in acht neemt. De Zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) is een algemeen geldende fatsoenseis ten aanzien van de omgang met flora en fauna. Aanvullend op het veldbezoek zijn openbare bronnen geraadpleegd op het voorkomen van beschermde flora en fauna in het plangebied en de directe omgeving.

In de nabijheid van de plangebieden liggen geen natuurgebieden die behoren tot het Natura 2000-netwerk. De dichtstbijzijnde delen van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/Natuurnetwerk Nederland liggen op circa 800 meter en 1,5 kilometer afstand tot de plangebieden. Een directe invloed van de

ontwikkeling in de plangebieden op de flora en fauna in deze beschermde natuurgebieden valt niet te verwachten. Dit is dan ook niet verder onderzocht binnen de quickscan.

Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

Dit onderzoek richt zich op de beschermde soorten uit de Flora- en faunawet. In beginsel zijn alle in Nederland in het wild levende dieren en planten beschermd. Voor bepaalde soorten geldt een vrijstellingsregeling. Uitgangspunt hierbij is dat de werkzaamheden geen afbreuk mogen doen aan de duurzame instandhouding van planten- of dierenpopulaties. Een aantal soorten flora en fauna kent een zwaarder beschermingsregime (Ministerie van LNV, 2005). Deze soorten zijn opgenomen in drie tabellen. Voor soorten die in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn worden genoemd en voor de per Algemene Maatregel van Bestuur (Vrijstellingenbesluit) aangewezen zeldzame en bedreigde soorten gelden de meest strikte eisen. Het is mogelijk om voor deze soorten een ontheffing aan te vragen. Dit hangt af van de zeldzaamheid van de soort en de impact van de werkzaamheden. Bij de vogels wordt onderscheid gemaakt tussen activiteiten binnen en buiten de broedtijd. Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten worden gelijkwaardig beschermd. Voor verstoring tijdens het broedseizoen worden geen ontheffingen verleend. Buiten het broedseizoen zullen de activiteiten minder problemen geven. Een uitzondering hierop vormt een selectie aan vogelsoorten die jaarronde bescherming genieten (Ministerie van LNV, 2009). De vaste rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving van deze soorten mogen ook buiten het broedseizoen niet gestoord worden.

Naast de bescherming van soorten erkent de Flora- en faunawet ook de bescherming van individuele dieren en planten. Hiertoe geldt de Algemene Zorgplicht (art. 2). Dit is een algemene fatsoeneis om onnodige schade aan plant en dier te voorkomen.

De bescherming van planten en dieren is gebaseerd op het 'Nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen, dat in principe werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen geen negatief effect mogen hebben op beschermde flora en fauna, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen. Wanneer de activiteiten geen negatief effect hebben op de flora en fauna dan is geen ontheffing nodig. In veel gevallen is dat echter moeilijk vooraf te bepalen. Daarom is het raadzaam om van tevoren het voorkomen van beschermde soorten in kaart te laten brengen. Hiermee wordt niet alleen het voorkomen van een soort binnen het plangebied bepaald, maar ook de mate van aanwezigheid en daarmee het effect van de activiteiten op de soort.

De aanvragen voor een ontheffing op de Flora- en faunawet worden ingediend en beoordeeld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van Economische Zaken (Ministerie van EZ).

Resultaten

De onderzoeksgebieden zijn beschreven aan de hand van de landschappelijke en ecologische kenmerken. Vervolgens zijn de aangetroffen en, indien van toepassing, de te verwachten soorten beschreven.

Beschrijving plangebieden:

Markeweg 2, Noord-Sleen

Dit is de huidige locatie van het melkveebedrijf. Op het erf staan een woonboerderij, grote open stal, een kleine stal met jongvee en een berging/opslagruimte (Figuur 3). De woonboerderij blijft behouden. De overige gebouwen worden verwijderd om ruimte te maken voor twee bouwkavels. In de open stal waren ten tijde van het veldbezoek de koeien op stal gezet (Figuur 4). Gedurende de winter zullen deze hier blijven staan. De stal is voorzien van een golfplaten dak dat alleen op een geraamte van balken steunt. In de nok is een lichtkoepel met openingen. De buitenlucht kan via de raamopeningen langs de gehele lengte van het gebouw en de openstaande deuren door de stal waaien. Via de open ruimte in de nok kan de lucht de stal verlaten. Aan de voor- en achterzijde zijn staalplaten op de muur aangebracht.

Naast de grote stal is een kleine stal waar jongvee gehouden wordt. Deze kleine stal is eenvoudig opgezet met houtwerk en een golfplaten dak (Figuur 5). Het dak wordt direct ondersteund door houten balken. Aan de voorzijde is de stal geheel open. Naast vee wordt hier ook stro opgeslagen.

Op de westpunt van het terrein staat een gebouw dat als berging en opslagruimte gebruikt wordt. De schuur bestaat uit golfplaten met een stalen geraamte en een betonnen vloer (Figuur 6). Hier worden machines, stro en voer opgeslagen. Verder is het terrein grotendeels verhard. Een kleine moestuin vormt het enige groen. Langs de Tuinweg, ten zuiden van de projectlocatie, staan enkele eiken *Quercus spec.* langs het erf.

Figuur 3. De open stal en kleine stal (links) komen uit bij de oprit voor laden en lossen.

Figuur 4. De open stal gezien vanaf de Tuinweg.

Figuur 5. In de kleine stal staan enkele stuks jongvee en wordt stro opgeslagen.

Figuur 6. Binnenzijde van de schuur die voornamelijk gebruikt wordt voor opslag van machines en materiaal.

Emmerstraat, Noord-Sleen

De nieuwe locatie voor het melkveebedrijf ligt buiten de bebouwde kom langs de Emmerstraat. Het bestaat geheel uit een grasland dat in de zomermaanden wordt begrast door koeien (Figuur 7). Enkele percelen wordt gebruikt als hooiland. Langs de weg is een klein bosje van circa 15 eiken aanwezig (Figuur 8). De bebouwing zal hier naast komen. Ook een mogelijke uitbreiding in de toekomst zal naast deze bomen gerealiseerd worden. De initiatiefnemer is van plan het bosje te versterken door enkele bomen en struiken bij te planten. Halverwege het grasland ligt een greppel. Deze wordt deels gedempt ten behoeve van de nieuwbouw. De sloot is niet schouwplchtig.

Figuur 7. Overzicht van de projectlocatie aan de Emmerstraat in westelijke richting.

Figuur 8. De nieuwbouw zal naast deze bomen wordt gerealiseerd.

Aangetroffen (beschermde) soorten

Markeweg 2, Noord-Sleen

In de open stal en opslagschuur waren enkele Huismussen en Spreeuwen *Sturnus vulgaris* aanwezig. Ze kwamen hier foerageren op het veevoer. In de gebouwen zijn geen nesten van deze zangvogels aangetroffen. Het nest en de directe omgeving van de Huismus *Passer domesticus* is jaarrond beschermd. De gebouwen werden niet geschikt geacht voor een nestplaats van deze soort. Ook voor andere gebouwbebouwende soorten, zoals Gierzwaluw *Apus apus* of vleermuizen biedt de bouwstijl geen mogelijkheden. Zo zijn er bijvoorbeeld geen spouwruimtes waar vleermuizen tussen kunnen kruipen of dakplaten waartussen genesteld kan worden. De staalplaten aan de voor- en achterzijde van de open stal sluiten geheel aan op de bakstenen muren. Hierdoor kunnen er geen vleermuizen tussen kruipen. Er zijn verder geen sporen gevonden die wijzen op de aanwezigheid van (beschermde) marterachtigen.

Het terrein is verder grotendeels verhard. Voor de meeste beschermde planten biedt dit geen mogelijkheden. Er is nog wel extra aandacht besteed aan de mogelijkheid voor muurplanten, maar de omstandigheden waren voor dergelijke soorten ongeschikt.

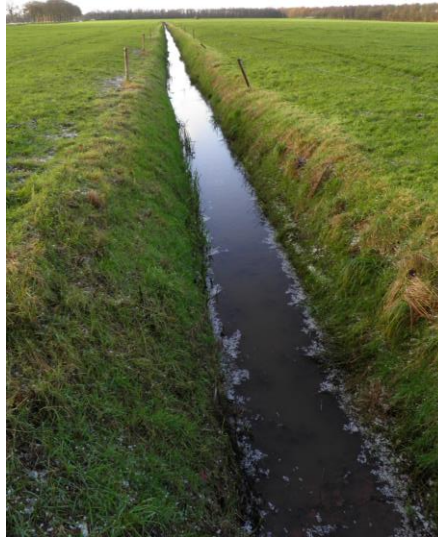
In de eiken langs de Tuinweg zaten enkele dode takken. Gezien de conditie van de bomen zullen deze waarschijnlijk op (korte) termijn gekapt worden. Er zaten geen nesten in de boomkronen. Bovendien werden geen gaten of hopen aangetroffen waar een vogel of vleermuis gebruik van kan maken.

Emmerstraat, Noord-Sleen

In het grasland groeiden naast Engels Raaigras alleen zuring *Rumex spec.*, paardenbloem *Taraxacum spec.* en muur *Stellaria spec.* De voedselrijke situatie en intensieve gebruik maakt het ongeschikt voor beschermde planten. Ook langs de slootkanten waren weinig andere plantensoorten te zien. De greppel had steile oevers en bevatte weinig water (Figuur 9). Er zijn dan ook geen beschermde vissen of amfibieën in te verwachten.

In de eiken waren geen nesten aanwezig. Er werden ook geen opvallende hopen of gaten in de stammen waargenomen. In de huidige situatie wordt geen gebruik gemaakt van de projectlocatie door een jaarrond beschermde vogel. Voor vleermuizen zijn niet alleen de individuele dieren beschermd, maar ook bepaalde functies die een projectlocatie kan hebben voor de soort. Het gaat hierbij om verblijfplaatsen, vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden. Vanwege het ontbreken van geschikte hopen wordt geen verblijfplaats verwacht. Het viel niet uit te sluiten dat 's nachts vleermuizen tussen de bomen jagen. De eiken vormen echter geen essentieel foerageergebied. Het vormt slechts een klein onderdeel van de bomenrijen en bosschages in de omgeving. Vleermuizen vliegen bij voorkeur langs vaste routes tussen de verblijfplaats en het foerageergebied. Ze gebruiken daarbij lijnvormige elementen, zoals bomenrijen, om zich te oriënteren in het open landschap (Limpens *et al.*, 1997). Mogelijk functioneert de bomenrij langs de Emmerstraat op deze wijze. Het bosje op de projectlocatie kan hier dan een kleine schakel in vormen. De invloed van de toekomstige ontwikkeling op deze mogelijke functie is echter zeer beperkt. De uitbreiding van het bosje met bomen en struiken zorgt voor betere foerageeromstandigheden. Wanneer de nieuwbouw voorziet in een open stal voor

melkvee dan zullen de insecten die hier op af komen voor een groter voedselaanbod zorgen in vergelijking met de huidige situatie.

Figuur 9. Een ondiepe greppel doorkruist het grasland aan de Emmerstraat.

Conclusie en aanbevelingen

In het kader van de regeling 'Ruimte voor Ruimte' zijn twee projectlocaties onderzocht op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Het betreft een erf met melkveehouderij aan de Markeweg 2 en een aantal graslandpercelen aan de Emmerstraat. De stallen en schuur in de bebouwde kom van Noord-Sleen worden verwijderd om plaats te maken voor twee bouwkavels. Het melkveebedrijf wordt verplaatst naar de projectlocatie aan de Emmerstraat.

De flora en fauna quickscan richtte zich op beide projectlocaties in relatie tot de directe omgeving. Tijdens het veldbezoek zijn als enige beschermde soort enkele Huismussen aangetroffen bij de Markeweg. Deze vogels waren hier aan het foerageren op het veevoer. Er waren geen geschikte omstandigheden voor een nestplaats binnen de aanwezige gebouwen. Op basis van de resultaten van de quickscan zijn op geen van beide locaties beschermde soorten te verwachten. Voor de werkzaamheden is geen ontheffing voor de Flora- en faunawet nodig.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient men te allen tijde rekening te houden met de in de Flora- en faunawet opgenomen Algemene Zorgplicht (Art. 2). De Zorgplicht houdt in dat schadelijke effecten aan planten en dieren door menselijk handelen tot een minimum beperkt moeten worden. Deze wettelijke verplichting geldt voor alle flora en fauna in Nederland ongeacht de beschermde status.

De initiatiefnemer is van plan om enkele bomen en struiken aan te planten bij de eiken aan de Emmerstraat. Wanneer gekozen wordt voor inheemse soorten die in de regio van het plangebied voorkomen dan versterkt dit de ecologische waarde van het gebied. Het nieuw te bouwen agrarische bedrijf kan voor een vergroting van het voedselaanbod zorgen.

Literatuur

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red). 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2005. *Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet*. Staatscourant 2 februari 2005, nr. 23, p. 16.

Ministerie van Landbouw, Natuurbehoud en Visserij. 2009. *Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen*. 26 augustus 2009. Brief Dienst Regelingen, Den Haag.

SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Flora en fauna quickscan Markeweg en Emmerstraat Noord-Sleen

Status uitgave **Concept**
Rapport nr. 2014-N33
Auteur Sander D. Elzerman
Datum uitgave 22 december 2014

Foto's Sander D. Elzerman
Kaartmateriaal GoogleEarth

Projectnr. 2014050
Opdrachtgever Fam. Jansen

© Elzerman Ecologisch Advies
Leeuwerik 20
3299 BZ Maasdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. Elzerman Ecologisch Advies kan door de opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.